

Posudek diplomové práce Nely Kalvodové *Narativní strategie v románech Maria Vargase Llosy*

Práce Nely Kalvodové se soustřeďuje na vypravěčské postupy světoznámého peruánského romanopisce. Jakkoli jde o dílo hojně komentované, její přístup je osobitý. Jednak volbou dvou románů ze sedmdesátých let, které se oproti předchozím „totálním románům“ Vargase Llosy více orientují na čtenáře, zejména využitím humoru, aniž slevují z formální propracovanosti. A jednak důrazem na vypravěčské, kompoziční a stylistické kvality, v nichž diplomantka spatřuje nejen autorovu bravurnost, ale i jejich význam pro celistvé vidění světa. Samo toto formální zaměření, s jasným vědomím literárnosti textu, je cenné a v diplomových pracích, převážně orientovaných k tematice, dosti vzácné.

První zárukou úspěšného zvládnutí tématu je dobré rozvržení textu. Práce má jasný úvod a závěr. V první části jednotlivé kapitoly sledují pojetí vypravěče, kompozici a stylistické postupy v románu *Tetička Julie a zneuznaný génius* (1977). Ve vztahu k vypravěči si autorka všímá autobiografických motivů, přičemž přesně postihuje jejich literárnost. Kompozici vidí prizmatem několika teoretických hledisek a přikloní se jejímu označení za „pásmovou kompozici“ (s oporou v typologii D. Hodrové). Jemně pak analyzuje jazykové rozlišení dvou narativních pásem, mj. srovnáním prvních vět střídavých kapitol, a další stylistické postupy. Podobně v druhé části přehledně postihuje narativní strategie v románu *Pantaleón a jeho ženská rota* (1973), od typu vypravěčů, přes střídání různých mluvčích a různých stylů, po „kompoziční mozaiku“ tohoto náročněji komponovaného díla.

Druhou kvalitou diplomové práce jsou přesvědčivé rozbory. Nela Kalvodová rozlišuje jednotlivé autorovy „techniky“, poukazuje, jak jsou racionálně koncipované, s odvoláním na vlastní terminologii Vargase Llosy („spojité nádoby“, „čínské krabičky“), ale neaplikuje je mechanicky. Má smysl pro jazyk a pro bohatou škálu stylistických nuancí, zvláště pro ironii, parodii, humorný efekt prolínání stylů, nenápadné motivické spojnice, narativní využití výřků apod. A také pro autorovo „psaní o psaní“, zmíněné příležitostně. Rozbor diplomantka dokládá příhodnými (dvojjazyčnými) citáty.

Výborné je zapojení literární teorie do celého výkladu. Nejen v první kapitole autorka fundovaně rozliší různé typy vypravěče (Todorov, Eco, Bílek ad.), ale průběžně se jich dále dovolává a propojuje je s analýzou románů. Podle potřeby zapojuje další teoretická témata, např. Ortegovu koncepci žánru či Bachtinovo pojetí románu (s. 44, to mohlo být více využito pro „polyfonii“ *Pantaleóna*). Bere také v potaz působení díla na čtenáře a teorii o paktu se čtenářem (přesvědčivě aplikovanou v pasáži o narativním převodu rozhlasových her).

Ke kladům práce patří komparativní pohled. Jakkoli jsou oba romány komentovány postupně, autorka už v první části věnované *Tetičce Julii* příležitostně činí srovnání s druhým románem, a naopak se pak při jeho komentování vrací k prvnímu. Nela Kalvodová vychází z větší kompoziční a stylové složitosti románu *Pantaleón a jeho ženská rota*, jeho vnitřní různorodost detailně prokazuje a v Závěru ji pomocí příměru s impresionismem interpretuje jako utváření dojmu celistvosti. Zde by byl možný i jiný pohled, evidující při četbě spíše nakupenou fragmentárnost jako poněkud předimenzovanou „skládačku“ – autorka by se k této možné četbě mohla při obhajobě případně vyjádřit (ostatně sama letmo zmiňuje výhradu kritiky k začlenění snových pasáží). V každém případě svou interpretaci celistvosti podložila rozborem spojitostí a simultánnosti v textu.

Diplomová práce je psaná odborným a svěžím jazykem, s relativně zažitou terminologií. Text je pečlivě zredigován. Profesionálně pracuje s bohatou sekundární literaturou. I díky této zodpovědné přípravě práci nepoškodilo, že v poslední fázi vznikala v určitém chvatu. Výsledný text je soustředěný a vyzrálý a plně zúročuje i celé filologické studium; v tom je naplněn smysl diplomové práce.

Práce Nely Kalvodové splňuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

prof. Anna Housková
vedoucí práce

20. 8. 2021